

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ

A) Να διαβάσετε το πιο κάτω απόσπασμα από τον Αρριανό και να σχολιάσετε τη στάση του Αλέξανδρου προς την οικογένεια του Δαρείου. Να τη συγκρίνετε με τη στάση που επέδειξε ο Αγησίλαος απέναντι στα θύματα του πολέμου.

B) Είχε ψυχολογικό αντίκτυπο η συμπεριφορά αυτή του Αγησίλαου προς τους κατακτημένους λαούς και αντίπαλους στρατιώτες; Υπάρχουν κοινά στοιχεία με τη στάση του Μεγάλου Αλεξάνδρου;

1. Αρριανού Αλεξάνδρου Ανάβασις (Κεφ. 12, 3-8)

- 3 Ὁ δὲ οὐδὲ τῆς μητρὸς τῆς Δαρείου οὐδὲ τῆς γυναικὸς ἢ τῶν παίδων ἠμέλησεν. ἀλλὰ λέγουσιν οἱ τινες τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου γραψάντων τῆς νυκτὸς αὐτῆς, ἣ ἀπὸ τῆς διώξεως τῆς Δαρείου ἐπανῆκεν, ἐς τὴν σκηνὴν παρελθόντα αὐτὸν τὴν Δαρείου, ἣτις αὐτῷ ἐξηρημένῃ ἦν, ἀκοῦσαι γυναικῶν οἰμωγὴν καὶ
- 4 ἄλλον τοιοῦτον θόρυβον οὐ πόρρω τῆς σκηνῆς. πυθέσθαι οὖν αἵτινες γυναῖκες καὶ ἀνθ' ὅτου οὕτως ἐγγὺς παρασηνοῦσι. καὶ τινὰ ἐξαγγεῖλαι, ὅτι ὁ βασιλεὺς, ἢ μήτηρ τε καὶ ἢ γυνὴ Δαρείου καὶ οἱ παῖδες, ὡς ἐξηγγέλθη αὐταῖς ὅτι τὸ τόξον τε τοῦ Δαρείου ἔχεις καὶ τὸν κἀνδυν τὸν βασιλικὸν καὶ ἢ ἀσπίς ὅτι κεκόμισται ὀπίσω ἢ Δαρείου, ὡς ἐπὶ τεθνεῶτι Δαρεῖῳ ἀνομιώζουσιν.
- 5 ταῦτα ἀκούσαντα Ἀλέξανδρον πέμψαι πρὸς αὐτὰς Λεοννάτον, ἓνα τῶν ἐταίρων, ἐντειλάμενον φράσαι ὅτι ζῆ Δαρεῖος, τὰ δὲ ὄπλα καὶ τὸν κἀνδυν ὅτι φεύγων ἀπέλιπεν ἐπὶ τῷ ἄρματι καὶ ταῦτα ὅτι μόνον ἔχει Ἀλέξανδρος. καὶ Λεοννάτον παρελθόντα ἐς τὴν σκηνὴν τὰ τε περὶ Δαρείου εἰπεῖν καὶ ὅτι τὴν θεραπείαν αὐταῖς ξυγχωρεῖ Ἀλέξανδρος τὴν βασιλικὴν καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ καλεῖσθαι βασιλίσσας, ἐπεὶ οὐδὲ κατὰ ἔχθραν οἱ γενέσθαι τὸν πόλεμον πρὸς Δαρεῖον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἀσίας διαπεπολεμησθαι ἐννόμως.
- 6 Ταῦτα μὲν Πτολεμαῖος καὶ Ἀριστόβουλος λέγουσι. λόγος δὲ ἔχει καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον τῇ ὑστεραίᾳ ἐλθεῖν εἴσω ξὺν Ἡφαιστίωνι μόνῳ τῶν ἐταίρων. καὶ τὴν μητέρα τὴν Δαρείου ἀμφιγνοήσασαν ὅστις ὁ βασιλεὺς εἶη αὐτοῖν, ἐστάλθαι γὰρ ἄμφω τῷ αὐτῷ κόσμῳ, τὴν δὲ Ἡφαιστίωνι προσελθεῖν καὶ προσκυνῆσαι, ὅτι μειζῶν ἐφάνη ἐκεῖνος.
- 7 ὡς δὲ ὁ Ἡφαιστίων τε ὀπίσω ὑπεχώρησε καὶ τις τῶν ἀμφ' αὐτήν, τὸν Ἀλέξανδρον δεῖξας, ἐκείνον ἔφη εἶναι Ἀλέξανδρον, τὴν μὲν καταιδεσθεῖσαν τῇ διαμαρτία ὑποχωρεῖν, Ἀλέξανδρον δὲ οὐ φάναι αὐτὴν ἀμαρτεῖν. καὶ γὰρ ἐκείνον εἶναι Ἀλέξανδρον. καὶ ταῦτα ἐγὼ οὐθ' ὡς ἀληθῆ οὔτε ὡς πάντῃ ἄπιστα ἀνέγραψα. ἀλλ' εἴτε οὕτως ἐπράχθη, ἐπαινώ Ἀλέξανδρον τῆς τε ἐς τὰς γυναῖκας κατοικτίσεως καὶ τῆς ἐς τὸν ἐταῖρον πίστεως καὶ τιμῆς. εἴτε πιθανὸς δοκεῖ τοῖς συγγράψασιν Ἀλέξανδρος ὡς καὶ ταῦτα ἂν πράξας καὶ εἰπὼν, καὶ ἐπὶ τῷδε ἐπαινώ Ἀλέξανδρον.

1. Αρριανού *Αλεξάνδρου Ανάβασις* Β, κεφ. 12, 3-8

Μετάφραση (Βιβλιοθήκη Αρχαίων Ελλήνων πεζογράφων και ποιητών)

Ακόμη δε ο ίδιος ούτε τη μητέρα του Δαρείου ούτε τη γυναίκα ή τα παιδιά εκείνου παραμέλησε. Αλλά λένε μερικοί από τους γράψαντες τα σχετικά με τον Αλέξανδρο, ότι κατά την ίδια νύχτα, κατά την οποία ήλθε πίσω από την καταδίωξη του Δαρείου και μπήκε ο ίδιος στη σκηνή του Δαρείου, η οποία για χάρη του είχε διαφυλαχτεί, άκουσε θρήνους γυναικών και άλλον όμοιο θόρυβο όχι μακριά από τη σκηνή. Ρώτησε λοιπόν να μάθει ποιες ήταν οι γυναίκες και πόσο κοντά βρίσκονταν. Και κάποιος του ανακοίνωσε ότι, βασιλιά, και η μητέρα και η σύζυγος του Δαρείου και τα παιδιά του, καθώς τις πληροφόρησαν, ότι και το τόξο του Δαρείου κατέχεις και το βασιλικό μανδύα και ότι έχει μεταφερθεί η ασπίδα του Δαρείου, θρηνολογούν με μοιρολόγια το Δαρείο ως αποθανόντα. Καθώς άκουσε αυτά ο Αλέξανδρος, έστειλε προς αυτές το Λεονάτο, έναν από τον κύκλο των αυλικών, ο οποίος διατάχθηκε να πει ότι ζει ο Δαρείος και ότι φεύγοντας αυτός άφησε τα όπλα και το μανδύα πάνω στο άρμα και ότι μόνα αυτά έχει ο Αλέξανδρος. Και ο Λεονάτος, αφού εισήλθε στη σκηνή και είπε τα σχετικά με το Δαρείο και ότι ο Αλέξανδρος επιτρέπει και αυτός να έχουν αυτές τη βασιλική υπηρεσία και τον όλο στολισμό και να προσφωνούνται βασίλισσες, διότι δεν έγινε πόλεμος μεταξύ του και του Δαρείου εξαιτίας έχθρας, αλλά πολέμησαν μεταξύ τους νόμιμα για την κυριαρχία της Ασίας. Αυτά λένε ο Πτολεμαίος και ο Αριστόβουλος. Υπάρχει η φήμη ότι και ο ίδιος ο Αλέξανδρος μπήκε στη σκηνή την επομένη με μόνο τον Ηφαιστίωνα από τους φίλους. Και η μητέρα του Δαρείου, επειδή αμφέβαλλε ποιος από τους δύο ήταν ο βασιλιάς, διότι και οι δύο είχαν την ίδια λαμπρή στολή, εκείνη προσήλθε στον Ηφαιστίωνα και προσκύνησε, διότι εκείνος της φάνηκε μεγαλύτερος. Επειδή και ο Ηφαιστίωνας κινήθηκε προς τα πίσω και κάποιος από αυτούς που βρίσκονταν κοντά της, αφού έδειξε τον Αλέξανδρο, είπε ότι εκείνος είναι ο Αλέξανδρος και εκείνη, αφού ντράπηκε πολύ για το σφάλμα, κινήθηκε προς τα πίσω. Ο Αλέξανδρος από την άλλη είπε ότι αυτή δεν έπεσε σε σφάλμα, διότι και εκείνος (ο Ηφαιστίων) είναι Αλέξανδρος.

Και αυτά εγώ τα κατέγραψα ούτε ως αληθινά ούτε ως εντελώς απίστευτα. Αλλά και αν έτσι συνέβηκαν επαινώ τον Αλέξανδρο και για τη μεγάλη ευσπλαχνία του προς τις γυναίκες και για την αφοσίωση και τιμή προς το φίλο του. Και αν φαίνονται αυτά στους συγγραφείς πιθανά, ότι ο Αλέξανδρος και αυτά ήταν δυνατόν να πράξει και να πει και εξαιτίας της έμπνευσης της πεποίθησης αυτής στους άλλους επαινώ τον Αλέξανδρο.

